

Tussen Van Goghs verflagen

Bijna 125 jaar geleden stierf Vincent van Gogh (1853-1890). Het Van Gogh Museum in Amsterdam houdt sinds 1973 zijn nalatenschap in stand. Het herbergt een indrukwekkende collectie van ruim tweehonderd schilderijen, vijfhonderd tekeningen en zevenhonderd brieven. Het museum, dat dit jaar meer dan een miljoen bezoekers ontving, drukt ook digitaal een stempel op de eenentwintigste-eeuwse Van Goghbeleving. Hun prijswinnende 'Touch Van Gogh'-app mocht intussen 20.000 downloads viert. Nu breien de makers een vervolg met de tweede release.

Het Van Gogh Museum creëerde de app samen met Ijsfontein – een bedrijf dat gespecialiseerd is in het interactief maken van media en ontwikkelen van 'serious games' – en presenteerde de eerste versie in oktober 2013. De app is enkel voor tablets beschikbaar. Ze schenkt een unieke blik achter de vernislaag en tussen de verftoetsen van enkele van Van Goghs belangrijkste schilderijen. Dat kan soms heel letterlijk. Zo haal je bij *De slaapkamer* zelf de oude vernislagen digitaal van het werk af en om zo te ontdekken welk kleur het schilderij werkelijk had. Waar Van Gogh de muren lila wou, besliste de verkleuring van het rode pigment er anders over. Met wat spelen met de functies ga je de blauwe muren te lijf tot Van Goghs initiële pallet tevoorschijn komt. Restaureren was – digitaal dan wel, vanuit de woonkamer – nooit zo makkelijk.

ZELF OP KUNSTWETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK Vooral het Van Gogh Museum wil de schilderijen beschikbaar maken voor een breed publiek. Zo kan iedereen op eigen tempo en naar persoonlijke interesse op zoek naar wat hem of haar fascineert in het kleurrijke oeuvre. Meer nog, zonder het echt te beseffen, leert de gebruiker bij over het technische en wetenschappelijke onderzoek dat de voorbije jaren op de schilderijen gebeurde. De speelse opties die de applicatie biedt zijn in principe vereenvoudigde onderzoekshandelingen: de drager bekijken, het originele kleurgebruik herontdekken, verflagen verwijderen en de

textuur in detail bekijken. De app laat zelfs toe een werk te draaien en de achterkant te bestuderen. Zo ontdek je dat *De tuin van Daubigny* gemaakt is op een theedoek. Na het digitaal wegvegen van de verf van *Gezicht vanuit Theo's appartement* verschijnt een wel heel vergaande vorm van artistieke recyclage. Met 'Touch Van Gogh' ga je op zoek naar het hart van het schilderij, en zo naar een beter begrip van het creatieproces van een getormenteerd kunstenaar.

NOG DIEPER GRAVEN NAAR DE ESSENTIE Heritage in Motion, de tweejaarlijkse wedstrijd door Europa Nostra en de European Museum Academy die film-, game- en websitemakers uit de Europese erfgoedwereld in de verf zet, stelde de unieke aanpak van 'Touch Van Goghs' op prijs. Het Van Gogh Museum mocht op de prijsuitreiking in Glasgow in april 2014 naar huis met de prijs voor beste mobiele app. Het museum besloot niet te lang na te genieten, maar meteen in te zetten op uitbreiding. In juni verscheen de tweede release van 'Touch Van Gogh', verrijkt met drie nieuwe werken: *De hut*, *Zeegezicht bij Les-Saintes-Maries-de-la-Mer* en *Tuin van de inrichting*. *De hut* verbergt, net als *Gezicht vanuit Theo's appartement*, diep onder de verflagen een ouder werk met een herder en schapen. De app laat toe zandkorrels te ontdekken in de verf van *Zeegezicht bij Les-Saintes-Maries-de-la-Mer*, een werk dat Van Gogh buiten schilderde. 'Touch Van Gogh' gaat niet enkel om verwondering over verborgen geheimen, maar vergeet niet wat iedereen al weet van Van Gogh en karakteristiek is voor zijn schildertoets. De applicatie helpt laag per laag de typische dikke pastueuze penseelstreken van Van Gogh te herkennen. Tegelijk leer je hoe hij zijn composities vormgaf en zet een eenvoudige tijdlijn dit allemaal in historisch en biografisch perspectief. Met 'Touch Van Gogh' als digitaal vergrootglas is elke Van Goghlieffhebber even een goed uitgeruste onderzoeker op zoek naar de essentie van de schilder.

–
JONAS BRUYNEEL

